

Regulamin
w sprawie zasad włączania karty ewidencyjnej pojazdu
do wojewódzkiej ewidencji zabytków ruchomych
prowadzonej przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków
(tekst ujednolicony)

§ 1

1. **Wojewódzka ewidencja zabytków** jest prowadzona przez wojewódzkiego konserwatora zabytków w formie zbioru kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa.
2. Włączenie karty ewidencyjnej pojazdu do wojewódzkiej ewidencji zabytków techniki może nastąpić na wniosek właściciela zabytku lub za jego zgodą.
3. Każdy pojazd objęty wnioskiem o ujęcie w wojewódzkiej ewidencji zabytków podlega indywidualnej ocenie dokonywanej przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na podstawie kryteriów ujętych w § 3 regulaminu.
4. Ocena zabytkowego charakteru pojazdu, uzasadniającego włączenie karty ewidencyjnej tegoż pojazdu do wojewódzkiej ewidencji zabytków ruchomych prowadzonej przez Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków będzie następowała przy uwzględnieniu **definicji**:
 - a) **zabytek** – [...] rzecz ruchoma, jej części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną i naukową,
Podstawa prawna: art.3, pkt 1 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (DzU 2024 r. poz.1292, ze zm.),
 - b) **zabytki ruchome** będące, w szczególności: wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
Podstawa prawna: art. 6 ust.1 pkt. 2 lit.d Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (DzU 2024 r. poz.1292, ze zm.),
 - c) **jednorazowe pozwolenie na stały wywóz zabytku za granicę** - dotyczy środków transportu, które mają więcej niż 50 lat i ich wartość jest wyższa niż 32 000 zł,
Podstawa prawna: art.51 ust.1 pkt 14 Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (DzU 2024 r. poz.1292, ze zm.),
 - d) **pojazd zabytkowy** – pojazd, który na podstawie odrębnych przepisów został wpisany do rejestru zabytków lub znajduje się w wojewódzkiej ewidencji zabytków, a także pojazd wpisany do inwentarza muzealiów, zgodnie z odrębnymi przepisami,

Podstawa prawna: art. 2. ust. 39 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (DzU z 2023 r. poz.1047, ze zm.),

- e) **pojazd historyczny** – pojazd mechaniczny, [...] będący **pojazdem zabytkowym** w rozumieniu przepisów ustawy – Prawo o ruchu drogowym, lub pojazdem mającym co najmniej 40 lat,

Podstawa prawna: art.2 ust.1 pkt 11 lit.a), lit. b) Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jednolity – DzU z 2023 r. poz.2500),

- f) **kolekcje i przedmioty kolekcjonerskie** – pozycja ta obejmuje **pojazdy mechaniczne w swoim oryginalnym stanie, bez znacznych zmian podwozia, układu kierowniczego lub hamulcowego, silnika, itp., co najmniej 30-letnie, oraz modelu lub typu, który nie jest już produkowany.**

Podstawa prawna: Rozporządzenia nr 2658/87 w sprawie Nomenklatury Taryfowej i Statystycznej oraz w sprawie Wspólnej Taryfy Celnej (kryteria noty wyjaśniające do kodu CN 9705 00 00 – DzUUE 2011.137.1 Noty wyjaśniające do Nomenklatury Scalonej Taryfowej (2011/c 137/01) – DzUUE C z dnia 6 maja 2011 r.).

§ 2

1. **Podstawę włączenia karty ewidencyjnej pojazdu do wojewódzkiej ewidencji zabytków stanowią:**

- 1) **wniosek** właściciela pojazdu o włączenie pojazdu do ewidencji pojazdów zabytkowych (wzór wniosku o włączenie karty pojazdu do wojewódzkiej ewidencji zabytków stanowi załącznik nr 2 do zarządzenia Opolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków nr 1/2024 z dn. 12 lutego 2024 r.),
- 2) **dwa egzemplarze karty ewidencyjnej ruchomego zabytku techniki**, opracowanej przez rzeczoznawcę do spraw techniki samochodowej bądź przez właściciela pojazdu, zgodnie z instrukcją Narodowego Instytutu Dziedzictwa (rzetelny opis pojazdu, umieszczenie danych oraz fotografii pozwalających na jednoznaczną identyfikację pojazdu, użycie papieru o gramaturze 180-240 g/m²),
- 3) **opinia techniczna** rzeczoznawcy do spraw techniki samochodowej lub eksperta z dziedziny pojazdów zabytkowych z uwzględnieniem procentowego udziału części oryginalnych w pojeździe.

§ 3

1. Wojewódzki konserwator zabytków oceniając pojazd, który ma zostać włączony do wojewódzkiej ewidencji pojazdów, bierze pod uwagę zarówno przedstawioną przez wnioskodawcę kartę ewidencyjną pojazdu, opinię rzeczoznawcy do spraw techniki, jak i wymienione poniżej podstawowe kryteria:

- 1) wiek pojazdu powinien wynosić co najmniej 40 lat,

- 1a) dla pojazdów polskich marek wiek powinien wynosić co najmniej 30 lat, przy czym **polska marka pojazdu** identyfikuje dany pojazd jako produkt polskiej motoryzacji, realizujący polską myśl techniczną. Środek transportu polskiej marki dokumentuje historię i rozwój polskiej produkcji pojazdów wyposażonych w silnik.”
- 2) model lub typ nie powinien być produkowany co najmniej od 20 lat,
- 3) stan pojazdu powinien być oryginalny, bez zmian i modernizacji głównych podzespołów, charakteryzujący się zachowaniem minimum 75% części oryginalnych.
- 4) w wyjątkowych przypadkach pojazd, który posiada co najmniej 30 lat, ale mniej niż 40 lat, jeśli brał udział w wydarzeniu historycznym lub jest egzemplarzem unikatowym z racji wyjątkowych rozwiązań konstrukcyjnych i jednostkowej produkcji, powinien charakteryzować się dodatkowo przynajmniej dwiema cechami niżej wymienionymi:
 - a) niewielką ilością wyprodukowanych modeli,
 - b) rzadkością występowania zarówno na rynku krajowym, jak i zagranicznym,
 - c) unikalnością rozwiązań konstrukcyjnych i technicznych, innowacyjnych dla okresu powstania pojazdu,
 - e) dokumentuje ważne etapy rozwoju techniki motoryzacyjnej,
 - f) jest powiązany z ważnymi wydarzeniami historycznymi lub osiągnięciami sportowymi,
 - g) użytkowany był przez osoby powszechnie uznane za wyjątkowo ważne.
2. Ponadto przy ocenianiu pojazdu wojewódzki konserwator zabytków uwzględnia kryteria oceny wartości zabytkowej obiektu techniki, opracowane przez Narodowy Instytut Dziedzictwa:
 - a) kryterium postępu technicznego – stosuje się do obiektów, w których w określonym kontekście historycznym, tj. w danych warunkach, miejscu i czasie zastosowano unikatowe rozwiązania konstrukcyjne lub technologiczne,
 - b) kryterium metrykalne – uwzględnia czas powstania obiektu i jego późniejsze dzieje oraz dane dotyczące twórcy, inwestora lub producenta,
 - c) kryterium wartości artystycznej lub historycznej,
 - d) kryterium stopnia zachowania substancji oryginalnej w zabytkach techniki,
 - e) kryterium rzadkości występowania obiektu (w skali światowej, krajowej regionalnej, środowiskowej),
 - f) kryterium położenia obiektu (z tego wynika np. celowość ochrony zabytku in situ).
3. Wojewódzki konserwator zabytków oceniając pojazd, który ma zostać włączony do kolekcji pojazdów zabytkowych, ujętej w wojewódzkiej ewidencji pojazdów, bierze pod uwagę wymienione poniżej podstawowe kryteria:
 - 1) Kolekcję stanowi zbiór co najmniej trzech pojazdów w wieku 30 lat i starszych, nieprodukowanych od 15 lat (w modelu), gromadzonych według jasno określonych zasad.
 - 2) Kolekcję można powiększyć o pojazd unikatowy, mający co najmniej 30 lat i spełniający następujące kryteria:
 - a) musi być zgodny z charakterystyką stworzonej kolekcji,
 - b) model tego pojazdu niej jest produkowany od 15 lat,
 - c) posiada minimum 75% zachowanych części oryginalnych (w tym główne podzespoły),

- d) wartość kolekcjonerska pojazdu musi być potwierdzona przez rzeczoznawcę techniki motoryzacyjnej,
- e) pojazd musi spełniać kryteria i cechy pojazdu zabytkowego wymienione wyżej.

§ 4

1. W przypadku pozytywnego rozpatrzenia wniosku Opolski Wojewódzki Konserwator Zabytków włącza kartę ewidencyjną pojazdu do Wojewódzkiej Ewidencji (do zbioru kart ewidencyjnych ruchomych zabytków techniki) Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Opolu. Drugi egzemplarz karty ewidencyjnej przedmiotowego pojazdu zostaje przekazany do Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Warszawie.
2. O włączeniu karty pojazdu do wojewódzkiej ewidencji zabytków wojewódzki konserwator zabytków zawiadamia wnioskodawcę odrębnym pismem.
3. Wnioskodawca nie ponosi żadnych opłat związanych z włączeniem pojazdu do wojewódzkiej ewidencji pojazdów zabytkowych.

OPOLSKI WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR ZABYTKÓW
Zbigniew Bomersbach